

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félfévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

A létszámemelés.

Nemzetiségi obstrukció.

A haragos nemzetiségek.

Tót, oláh, szerb és egyéb nép nem kapott helyet a delegációban. Tót, oláh, szerb, ezen annyira megharagudott, hogy letette a parlamentti bizottságokban viselt állásait.

Helyes, nagyon helyes. Menjenek ki a bizottságokból, menjenek ki a parlamentből, menjenek ki az országból. Hogy hová menjenek, azt talán megsugni sem kell nekik. Nincs szükségünk ezekre, akik még csak a maguk népségeinek érdekeit sem képviselik helyes érzeléssel. A delegációban nem ellenőrzést gyakorolnának mint ellenzék, hanem kapcsokodnának és rágalmaznának, abban a reményben, hogy külföldre onnan jobban elhallatszik.

Hát nem fog elhallatszani.

És főként nem fogja a nemzetiségi szószátyárság rossz hirbe hozni az őszinte, egyenes szándéku magyar oppozíciót. Ámbár e kérdés körül van baj. Bizonyos, hogy

Wekerle nem azért volt szigorú a nemzetiségekkel szemben, mert ellenfeleinek tartja őket. Dehogy! Hiszen folyton paktumokat szerez velük.

Hanem egy kis nemzetiségi obstrukciót óhajtana felidézni megint, hogy legyen, amivel ferde világításba helyezze azt az ellenkezést, mely a Ház padjairól föl kell, hogy hangozzék, mikor a népet megszorító, Ausztriát szolgáló tervek kerülnek szőnyegre. De ez rossz politika. Az ország tisztában van a most készülő tervek értékével és egyenesen elvárja a magyar ellenzékétől, hogy az ilyeneknek — ha lesznek — ellene feszüljön. Mondhat Wekerle, amit akar. Létszámemelés például nem olyan dolog, hogy az ellene meginduló harcot egy nemzetiségi obstrukcióval meg lehessen győzteni.

POLITIKAI HIREK.

Aehrenthal és Wekerle. Vonatközútsággal arra a találkozásra, amely báró Aehrenthal külügyminiszter és dr. Wekerle Sándor miniszterelnök között történt, a Budapesti Tudósítót illetékes helyen felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy ez

alkalommal sem miniszteri konferencia, sem formális hivatalos tanácskozás megtartásáról nem lehet szó, miután az összes hivatalos tanácskozások, melyek a delegációk előkészítésével összefüggnek, teljesen befejezettek tekinthetők. E találkozás kizárólag a folyó politikai ügyekről való eszmecsere jellegével birt. Eppogy rá kell mutatni arra, hogy báró Beck osztrák miniszterelnöknek a magyar fővárosban való mai tartózkodásának célja első sorban az, hogy az osztrák miniszterelnök ő felségének az osztrák belügyekről jelentést tegyen. Báró Becknek államférfiakkal való további találkozási semmiféle hivatalos találkozásoknak nem lesz szentelve.

Beck a királynál. Beck báró osztrák miniszterelnököt fél 10 órakor ő felsége 1 és fél óránál tovább tartó kihallgatáson fogadta. Ez alkalommal az osztrák miniszterelnök az osztrák folyó belpolitikai ügyekről tett jelentést.

Szell Kálmán a bankkérdésről.

Nem helyesli az önálló bank felállítását.

Tegnap este az alkotmánypárt klubhelyiségeiben élénk eszmecsere folyt az aktuális politikai kérdésekről. Különös figyelemmel hallgatták Szell Kálmánnak a bankkérdésre vonatkozó fejtegetéseit. Egy alkot-

LEGJOBB SZABÁSÚ FÉRFI INGEK FEKEGÉNÉL

Növények és állatok, mint időjósok.

Az emberek egyik legkedveltebb témája az időjárás és időjósok. És ezen nincs is mit csudálkozni. Az emberek javarésznél jötte az időjárásról. Az őstermelő országok, mint a mi hazánk is, tanúságot tehetnek e mellett. Epen ezért az emberek már régóta törekedtek az időjárás változásait előre megismerni, megjósolni, megjövendőlni s támadtak a többé-kevésbé szerencsés időjósok, mint Falb, Bürgel és mások, akik azután annyira, amennyire néha eltalálják, hogy milyen lesz az idő a jövő héten, meg a jövő hónapban.

Sokat hallani időjósok képességgel bíró állatokról és növényekről is, bár ezeknek az időjósok nem terjed olyan messzire; ezek csak amolyan lokális proféták, kikben eléggé megbízhatunk a holnapra meg a holnaputánra nézve, de azontul nem. Egy német tanár most sorba leleplezi ezeket a helyi időjósokat. Kimutatja, hogy jósok képességük tulajdonképpen a gyomruk érdeme.

„Az időjárás“ címen Berlinben egy könyv jelent meg, melyben Kassauer Károly sok oly növényt és állatot mutat be, melyeket a különböző vidékeken időjósok

használnak. Első helyen áll a leveli béka, az állati időjósok eme hírneves doyenje. Megtudjuk, hogy ez a zöld apróság azért mászik szép időben kis létráján fölfelé, mert ott fenn több a rovar, míg csunya időben üvegházának fenekén lebzsel, mert akkor a rovarok is lejjebb szállnak.

A fecskék ugyanazon okból napfényes időben messze a magasban repülnek, míg borongós, esős időben majdnem a földet érintik repülés közben. A halak nedves időben a víz felszínén usznak s az ott tartózkodó rovarok után kapkodnak. Ugyancsak rossz időben sokkal több vakondoktatást találunk, mert a vakondoknak már az ősz tőne is megsugta, hogy ekkor a rovarok, melyek neki kellenek, a föld felületéről annak belsejébe akarnak hatolni.

Ilyen példákat még nagy számban lehetne felhozni, bizonyítva ezzel azt, hogy tulajdonképpen nem is a béka, fecske, hal stb. időjós, hanem a rovarok, melyek szép időben a messze magas régiókat keresik fel s csunya időben a földhöz közel tartózkodnak. A rovaroknál valószínűleg bizonyos kárból, nem haszonból származott az ősz tőne, hogy tartózkodási helyüket az időjárás szerint változtatják. Mert, ha például valamely esősepp nagy magasságban éri el a katicabogarat vagy házilegyet, ugy sokkal könnyebben eshetik baja, mintha a földhöz kö-

zel, vagy éppen valamely levél védelme alatt tartózkodik esős időben.

A növények világából különösen az úgynevezett „paternosterborsó“ (abrus precatorius) volt soká időjósok képességgel felruházott növényként ismeretes. Novaek J. F., az érdekes növény felfedezője, leveleinek állásából esőre, ködre, szélre, zivatarra, sőt földrengésre és vulkánkitörésre is következtetett. Pedig a növény, mint időjós, teljesen értéktelen. Kimutatták, hogy leveleinek állása mindig a pillanatnyi napfénytől és az uralkodó nedvességtől függ s hogy napjában százszor is változtathatja leveleinek állását, ha a felhő és napfény eléggé változik. Ugyancsak a nedvesség felszívása által nyer időjósok képességet a szalmafonál, az árpa s a zab pelyvalevele, a jerichói rózsza, a fenyőtoboz stb. A felszívott víztől ugyanis a felsorolt növényrészek feldagadnak s ezzel a redőstől eltérő alakot mutatnak.

A nedvesség felszívását tapasztaljuk még a bélnál, a hajszálnál s a köteleknél, amiért alkalmas szerkezettel ezeket is használhatjuk időjelzőknek, mint ezt némely polgári család ablakában ama kis házikőnél láthatjuk, hogy egy bélnurra erősített faemberke szép időben kiséttél s csunya időben a házikőbe rejtőzik.

mánypárti képviselő a következőket közli velünk Széll Kálmán érdekes fejtegetéseiből:

— Az önálló bank felállítása — mondta Széll, — az ahhoz szükséges tőkék beszerzése és a magyar jegybank technikai szervezése nem okozna nagyobb nehézségeket. Csak az a kérdés, hogy bankkal kapcsolatos politikai érdekek ellensúlyozzák-e az önálló bank felállítása következtében származható pénzügyi és gazdasági károkat. Erre nézve az a határozott válaszom, hogy nem! Az önálló banknak az lesz az első következménye, hogy a pénz a magyar érdekeltek részére drágább lesz, de még ezt is tűrni lehetne, ha ezzel a külföldön nyilvánuló bizalmatlanságot meglehetően szüntethetjük. Nekem e tekintetben tapasztalataim vannak és csak arra utalok, hogy mennyi fáradtságba került, míg a külföldnek a legutóbbi politikai zavarok által előidézett averzióját legyőzni lehetett. Most már ismét elértük azt, hogy jelzálogleveleinket a külföldön el tudjuk helyezni. Már pedig reánk nézve a jelzáloglevelek elhelyezése nagyon fontos dolog. Sajnos, hogy a legutóbbi időben a bankkérdés felvetésénél tekintetben ismét nehézségekkel találkozunk. Nem átalom kijelenteni, hogy az én nézetem az, hogy a mi érdekeinknek leginkább a mostani rendszer, vagyis a közös bank fenntartása felel meg. Azonban az a meggyőződésem, hogy a közös bank mostani organizációja mellett is lehetne a banktól olyan engedelményeket elérni, melyekkel a magyar állam pénzügyi önállóságát kifelé dokumentálni lehetne. Ez nem okozna pénzügyi nehézségeket és komplikációkat, míg a szétválasztás minden, még formális módját is nagyon drágán fizetnék meg.

Széll Kálmán további fejtegetésében megcáfolta azt a hirt, mintha a bankkérdést a kartellbank felállításával akarnák megoldani. Ez abszurdum — mondotta Széll. Az osztrák parlament ezt nem fogadná el, de különben is ez csak látszólagos megoldás volna. Széll végül azt az óhaját fejezte ki, hogy úgy politikai, mint gazdasági szempontból kívánatos volna, ha a bankkérdést minél előbb dűlőre hoznák.

Az ügyvédek mozgalma.

Kevés a honorárium.

Osztrák mintára.

Az új ügyvédi párt dr. Popper Tódor elnöklése mellett Budapesten értekezletet tartott. Az értekezlet tárgya a tervezett ügyvédi díjszabás kérdése volt, a melyet a tanácskozás előadója, dr. Krausz Gyula behatóan ismertetett.

Az előadó kiterjeszkedett az osztrák díjszabásra, a németországi költségskálára és ismertette a kolozsvári kamara és a szegedi ügyvédgyűlés által javasolt díjtarifát. Kínutatja, hogy az ügyvédelles hangulatu, Ausztriában érvényben levő díjtarifa jobban díjazza az ügyvéd munkáját, mint a hazai bíróságok költségmegállapítása, ezért is a kurrens munkákra a díjtarifa behozatalát udvosnak tartja. A díjtarifa mellett az ügyvédek perenkívüli ténykedéssel is díjazást nyernének, a vesztes féllal szemben is.

Az új díjszabásnál az előadó szükségesnek tartja az érdemleges munka megkülönböztetett és nagyobb díjazását. Az érdemleges munkánál is megkülönböztetendő az egyszerű, könnyebb, érdemleges munka a bonyolultabb, nehezebb kérdéseket tárgyzó ügyvédi munkától. A konkluzió szerint ugyanis a szokásos, egyszerűbb természetű ügyvédi munkák díjazása tüntetendő fel számszerűleg a tarifában, míg az érdemleges munkálatokra törvényhozásilag mondanók ki az elvek, melyek szerint az érdemleges munka az egyszerű munkákra megszabott díjnak a munka nagysága, az idővesztés, a megoldandó kérdés bonyolultsága által indokolt többszörösével díjazandó.

Teknikai okok szólnak a mellett, hogy a nehezebb törvényhozási szabályozás he-

lyett, az igazságügyminiszter hatáskörébe tartozzék a díjszabás rendeleti uton való szabályozása, mely így könnyebben simulhat a viszonyok fejlődése által előidézett változó körülményekhez. A kérdés további részleteinek megállapítására egy bizottság küldetett ki, melynek munkálata a legközelebbi kamarai közgyűlés elé fog terjesztetni.

Dr. Blaumer Mór ismertette ezután az ügyvédképzésnek a prakszis időkitérjesztésével való szabályozása tárgyában beterjesztett javaslatát. Szükségesnek tartja, hogy a kérdés, amelynek megoldásától tulsufoltság enyhítése is várható, mint egész külön novelláris javaslat még az idén, a parlament elé kerüljön.

Az ügyvédi hivatás egyre bonyolultabbá, nehezebbé válása, valamint a nagyközönség ama fontos érdeke, hogy csak teljes gyakorlati bíró ügyvédek kezébe kerüljön érdekeik képviselése, elhalaszthatatlanná teszi az ügyvédképzés gyors szabályozását és a prakszsidó jelentékeny kiterjesztését. Javasolja, hogy a prakszsidó a doktori fok elnyerésétől számítva négy év legyen, kötelezővé tétessék, továbbá 2 évi ügyvédi gyakorlati idő, mely az önálló ügyvédek megkezdése előtt feltétlenül szükséges a jövőbeni ügyvéd-nemzedéknek, akik az új perrendtartási javaslat szerint a tárgyszak bíróságok előtti praxist csakis az ügyvédi vizsga elvégzése után szerezhetik meg.

Az értekezlet a javaslatot bizottságnak adta ki, melynek kötelessége lesz azt a legközelebbi kamarai közgyűlés elé terjesztetni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Uj ref. egyházkerületi világi aljegyző. A tiszántuli református egyházkerület világi aljegyzői állása dr. Baksa Lajosnak főjegyzővé történt megválasztása folytán megüresedett. Baksa Lajos dr. utódját tegnap választották meg az egyházközösség beérkezett szavazatai alapján. Az aljegyzői állásra több pályázó volt. Köztük Kun Béla dr. jogakadémiai tanár, Sinka Sándor gimnáziumi tanár stb. Tegnap bontották fel a beérkezett szavazatokat Dégenfeld József gróf elnöklésével. Az eredmény az lett, hogy dr. Kun Bélát ötszázon felüli szavazattal Sinka Sándor 74 s a többi pályázó elenyészően csekély szavazatával szemben megválasztották a tiszántuli ref. egyházkerület világi aljegyzőjévé.

A debreceni állami főreáliskola torna köre a tagok élénk érdeklődése mellett ma tartotta alakuló gyűlését. A vezető tanár ur lelkészt szavai után a tisztikar megalakítása következett. Elnök egyhangúlag Klein B. VIII. o. t., titkár szótöbbséggel Bleier I. VII. o. t. lett. A választmányi tagok megválasztása után az ülés véget ért.

A főiskolai Magyar Irodalmi Társaság új tisztikara tegnap megalakult. Kevesebb zajjal folyt le a választás. A jelek után ítélve, azonban az Irodalmi Társaság komoly munkára készül. Ezt mutatják azon reformok is, melyeknek megvalósítását jelen évben célul tűzte ki. Az eddigi sivar heti gyűléseket az élvezetesebb, tartalmas felolvasó-estélyek váltják fel, aminek folytán az egyesület fellendülése méltán várható. A tisztikar a következőképp alakult meg: Elnök Biró Zoltán 2. jh. Titkár Kiss Dezső 2. jh. Főjegyző Sebestyén Béla 3. th. Aljegyző Vass Károly 1. jh. Pénztáros Ádor Dániel 4. jh. Ellenőr Bodnár Gábor 4. th. Főszerkesztő Fejes Gábor 3. jh. Kiadóhivatali tónok Hajdu Árpád 3. th. Választmányi tagok lettek joghallgatók részéről: Széll György 2. jh., Géczy József 2. jh., Ballay Gyula 1. jh., Roncsik Jenő 1. jh.; theológusok részéről: Marjay Géza 4. th., Peleskey Sándor 4. th., Hajdu Gyula 2. th.

Eröss Lajos pappá választása.

Mozgalom a meghívás mellett.

Banket a Royal fehértermében.

A tiszántuli református egyházkerület új püspöke, Eröss Lajos tudvalevően csak volt lelkész, de jelenleg a debreceni theologia tanára. Püspökké történt megválasztása alkalmával természetesen meg kell válnia a theologia tanári katedrjától. A katedrától való megválasza mély sajnálkozást kelt, különösen tanítványai körében, kik nagy szeretettel és ragaszkodással vették körül a nagy tudomány és humanus tanárukat.

A boldogemlékeztű Kiss Áron püspök halálával az ő lelkészi állása is megüresedett. Rövid idő múlva Kiss Albert halálával pedig újabb lelkészi állás üresedett meg. Eröss Lajos hívei pedig az új püspököt, mint lelkészt is akarják látni a legnagyobb magyar református egyház élén és ezért meg akarják hívni az egyik üresedésben levő lelkészi állásra.

E célból tegnap délután a collegium tanácstermében népes értekezletet tartottak, melyen Márk Endre, collegiumi ügyész elnökölt. Az értekezlet hat órakor kezdődött és több, mint másfél órán át tartott. Az értekezlet elhatározta, hogy Eröss Lajos püspököt meghívja lelkészül. Egyben a meghíváshoz szükséges abszolút többségű aláírások gyűjtését is elhatározták, mely a debreceni egyház választó közönsége körében történik meg.

Az értekezlet végeztével a Royal szálló fehér termében ötven terítékű banket volt, melyet az új püspök tiszteletére barátai rendeztek. A banketen, mely intim jellegű volt, megjelent az új püspök, Eröss Lajos, gróf Dégenfeld József egyházkerületi főgondnok, dr. Jászi Viktor jogakadémiai igazgató, Dóczy Imre, Márk Endre kollégiumi ügyész, Magoss György dr. városi főügyész, Jánosi Zoltán lelkész, Muraközy László gyógyszerész és a főiskola tanári karának több tagja.

Az első pohárköszöntőt dr. Jászi Viktor mondta Eröss Lajosra. Utána Eröss Lajos a kollégáira, Karai Sándor gimnáziumi igazgató Dégenfeld József grófra, Erdöss József Eröss Lajosra, Tóth Károly, Nagy József, Barcsa János stb. szintén Eröss Lajosra. A banketen, mely késő éjjeli órákig tartott, Kiss Béla zenekara hógédült.

VÁRMEGYE.

Elmaradt ülés. Hjdú vármegye igazoló választmányának tegnap délelőtt kellett volna ülést tartani, de nem jöttek össze határozatképes számban.

Közveszélyes örült. Nagy részvétet keltett Vámospércsen Oláh János fiatal gazda tragédiája. A fiatal gazda, aki nem rég nősült, szerdán délután hirtelen megörült, baltára kapott és kifutott vele az utcára.

— Mindenki meghal ma — kiáltozta a járókelőkre, akik riadtan menekültek a dühöngő elől. Nagynel ezen meglepették és

miután kiderült, hogy közveszélyes
őrült, tegnap beszállították a deb-
receni közkórházba.

Vér a csendőrszuronyon.

Halálos táncmulatság.

Agyonszurt kőműves.

Halálos táncmulatság volt a
napokban a közeli Büdszentmihály
községben, ahol a csendőrszurony
fürdött meg egy kőműves mester
vérében.

Büdszentmihályon, ebben a kü-
lönben csendes faluban bál volt a
napokban, amely a Korona ven-
dégelőben este kezdődött és cigány-
zene hangjai mellett belényult a
késő éjszakai órákba, sőt a hajnal
bontogatta szárnyait, midőn vé-
get ért.

Ez a vég azonban nagyon szo-
moru volt. Kiss Miklós ötvennégy
éves ottani lakos kőműves vére áz-
tatta és festette pirosra a vendég-
padozatát. Kiss Miklóst egy a bálba
bejövő csendőr agyonszurta.

Az eset úgy történt, hogy reg-
gel felé, négy óra tájban, mikor a
bálozók már csak kis része volt
ott, két csendőr, az őrsvezető és
egy alantasa lépett be a bálterem-
nek berendezett vendégelőbe és a
duhaj kedvben levő mulatókat, kik
éppen akkor valami felett össze-
zördültek, csendre intette. A csend-
őrök szavaira Kiss Miklós kőműves,
aki a leghatalmasabb termetű és
erejű ember volt a községben, rá-
támadt az őrsvezetőre s a földre
teperte. Az őrsvezető, aki életve-
szedelemben forgott, minden erejét
megtesztelte, hogy a dühöngő, ro-
busztus erejű ember kezéből mene-
küljön, ami azonban hiába való
volt, mert Kiss Miklós vasmarokkal
szorította.

Az őrsvezető, midőn látta, hogy
nem menekülhet támadója dühétől,
végső erejét megfeszítve, odaszólt
alantasának:

— Szurd le a kutyát!

A következő pillanatban hatal-
mas ordítás reszkettette meg a ven-
dégelő falait. Kiss Miklósnak hasába
fürdött egy csendőrszurony, ami-
től ő felordított.

Ekkor véresen felemelkedett
az őrsvezetőről. Másik pillanatban
a csendőr ismét szurt és keresztül-
szurta Kiss Miklós szívet. Kiss
Miklós nyomban meghalt.

A bálozók is, a csendőrök is
széteszlottak erre. Kiss Miklós
holttestét elszállították a vendég-
előből. Halálát öt gyermeke siratja.

Az eset nagy izgalmat keltett
Büdszentmihályon és Nyíregyházán
megtették a feljelentést.

VÁROSHÁZA.

Az iskola földje. A cseri tanyai is-
kola tanítója, Varga József az öt megillető
föld kijelölését kérte a várostól. Az erdő-
mester az iskola szomszédságában javasolta
a tanító földjének kijelölését.

**Tejtermelők tanulmányutja a Hor-
tobágyra.** A tejgazdasági nemzetközi szö-
vetség, mely Brüsszelben székel, a jövő év-
ben Magyarországon tartja kongresszusát. A
szövetség, amelynek a világ minden részén
vannak tagjai, a kongresszus után tanul-
mányutat tesz az országban. A világ tejter-
melői eljönnek Debrecenbe és kirándulnak
a Hortobágyra, hogy ott az állattenyésztést
tanulmányozzák. A szövetség magyarországi
titkára levélben értesítette a tanácsot, hogy
a kongresszusi tagok 1909. június 12-én,
reggel 6 órakor érkeznek Debrecenbe és
kérték a tanácsot, hogy fogadja szívesen a
szövetség tagjait. A tanács elhatározta, hogy
a város vendégeikül látja őket.

Ki a felelős érte? A város
kövezetvémdíját a máv. debreceni
állomás kezeli. Az államvasut
most átiratban fordult a tanácshoz,
hogy közvetlenül hozzáküldje az
értesítéseit, mert a késelem *ká-
rosodással* jár. A késelemes érte-
sítések miatt *már eddig is tetemes
károkat szenvedett a város,* amiért
a felelősséget elhárítja magáról.
Miután a város tényleg károkat
szendvedett, ki kell deríteni, hogy
ki felelős a kárért? Közvagyonról
van szó, tehát vizsgálatnak *kell*
kideríteni, kinek a mulasztásai kö-
vetkeztében károsodott a város?

Fényképek a muzeumról. A városi
muzeumról több, szép fényképfelvételt ké-
szített Zoltay Lajos muzeumőr. A fényké-
peket díszes kerettel együtt Thaly Kálmán-
nak adja a muzeum, azon alkalomból, hogy
többféle, kisebb értékű dolgot ajándékozott
a muzeumnak. Az emlékül készített fényké-
peket Oláh Károly tanácsnok és Löffkovits
Arthur muzeum-igazgató fogják Budapestre
vinni, ahol átadják Thalynek.

Új élet a kaszinóban.

Fényes berendezés.

Külön étterem.

Hangversenyek, társas-estélyek.

Beköszöntött a hűvös idő. A
nyaralásra szerte széledt uri közön-
ség visszatért. Megélenkült a korzó.
Estéknél és délben nyüzsgő tömeg
hullámzik a főtéren. Megnépesed-
tek a kavéházak. Pár nap mulva
megnyílik a színház. Pezsgő, ele-
ven élet uralkodik újra Debre-
cenben.

Csak természetes tehát, hogy a
legelső társaskör, a Debrecen inte-
ligens társadalmának képviselőjét
felölélő kaszinó is benépesült. Ott
is elevenebb az élet. A fényesen,
nagy kényelemmel rendezett ter-
mekben azonban ezután még kel-
lemesebb, még kedvesebb s von-
zóbb lesz a tagok élete.

Joggal enged erre következ-
tetni a kaszinó választmányának
legutóbbi határozata. Olyan intéz-
kedéseket tett, amelyek egytől-
egyig kedvesek a tagok előtt s
nagyban fel fogják élníteni a
kaszinói életet. A kaszinó helyi-
ségeit új díszbe öltöztették; a
nagyterem különösen kellemesen
lepi meg a tagokat. A festési mun-
kát Dihen János debreceni festő
jó ízlését, ügyes, szép munkáját
dicséri.

Barátságos a buffet helyiség,
ahol most már az első vendéglők
gazdag étlapja áll nap-nap után a
kaszinó tagjai előtt. A választ-
mány ugyanis szerződést kötött
Németh Andrással, a Bika szálloda
bérletjével, aki sok izléssel, csinnal
ujra rendezte az éttermet. Külön
konyhát állított s újra gondosko-
dott, hogy a kaszinótagok válto-
zatos étlapon válogathassanak a
külön szakács által készített éte-
lekből.

A választmány ezenkívül ki-
mondotta, hogy a sziniévad meg-
nyitásával a kaszinó díszes étterme
nemesupán a tagok, de azok csa-
ládtagjai részére is nyitva áll. Ez
a határozat kellemesen érintette a
tagokat, akik az előttük kedves
körben sokkal szívesebben költik
el színház utáni vacsorájukat, mint
a vendégelőben. De hogy így a ka-
szinó éttermében még kedvesebb
legyen a tartózkodás, arról is gon-
doskodás történt, hogy a zene-
estélyeket állandósítsák. Az étte-
remben minden alkalommal más-
más elsőrendű zenekar fog hang-
versenyezni.

Most, amikor az Angol királynő
szálloda étterme megszűnt, a szin-
házból távozó kaszinó tagokra ket-
tős értékkel bír a választmány eme
határozata.

De a választmány mellett a
vigalmi bizottság sem maradt tét-
len. Az is kidolgozta téli program-
ját és ez szintén nagyban járul
hozzá, hogy a kaszinó iránt kü-
lönben is emelkedő érdeklődést
fokozza. A télen ugyanis gyakorta
fognak a kaszinó tagok és osalád-
jaik részére estélyeket, hangverse-
nyeket, társas összejöveteleket ren-
dezni.

Szóval az agilis vezetőség
egész csomó olyan intézkedést tett,
amelyekkel a kaszinó tagokra fő-
löttébb kellemessé teszik a kaszinó
látogatását s amelyek már eddig
is igen kedvező viszhangra találtak
a tagok körében.

SZÍNHÁZ.

A debreceni szintársulat Márama-
rosszigeten néhány nap mulva már bevégzi
előadásai sorozatát. A dalos személyzet
tagjai holnap játszanak utoljára a szellős
szinkörben. Vasárnap és hétfőn már utaznak
Debrecenbe. A drámai személyzet azonban
kintart egészen szerdáig. Debrecenben esü-
törtökön tartják az első előadást, amikor
Brankovics György dráma kerül színre.
Másnap a szezon végéről elmaradt Tatárjárás
operettet adják.

**C" napos első emeleti családi
páholy** elcsereendő ez idényre, különbözet
megtérítése mellett, bármely napra szóló 1.,
2., 3., 4., 11., 12., 13., 14. földszinti páholy-
lyal. Ertekezhetni délután 3 órától 5-ig,
Hatvan utca 54. sz.

**A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhiva-
tala:** Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint,
telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig,
délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szel-
lemi és anyagi részét illető minden megkeresés a
Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz.
ala intézendő.

Országos mérnök-gyűlés Debrecenben.

A mérnök- és építész- egyesület vándor ülése.

A Magyar Mérnök és Építész Egylet feladatául tüzte ki, hogy a vidék nagyobb városaiban évenként tartandó országos mérnök-kongresszusok által, az egyesület működésének fontosságára a vidéki kartársak és a műszaki ügyek iránt érdeklődők figyelmét felhívja.

Ennek már eddig is fontos eredménye van, a mennyiben az ország négy nagyobb városában lakó mérnökök megalakították a Magyar Mérnök és Építész Egylet vidéki osztályait, hogy ezáltal az anyaegyesülettel karöltve, a műszaki kar minél szilárdabb tömörítésének munkáján dolgozzanak és továbbá az anyaegyesületnek a műszaki tudományok fejlesztésében és a mérnöki karnak a társadalomban az őt megillető hely elfoglalásában segédkezzen nyujtsanak.

A Magyar Mérnök és Építész Egylet ez évi országos vándorgyűlését Debrecenben tartja meg október hó 4-én, vasárnap. Ez alkalommal lesz a debreceni osztály avató ülése is.

A vándor gyűlés fél 11 órakor kezdődik és a város háza közgyűlési termében tartatik meg a következő programmal:

1. Hauszmann Alajos egyesületi elnök megnyitó beszéde.

2. Uhlarik Béla osztályelnök válasza.

3. Cserhádi Jenő egyesületi elnök avató beszéde.

4. Nagy Virgil műegyetemi tanár előadása: A családi lakóházakról.

5. Aczél Géza városi főmérnök előadása, Debrecen város műszaki ügyeinek fejlődéséről.

6. Reisinger Aurél előadása: Kis ipari villamos erőátvitel villamos központi telepek útján.

7. Székely Ferenc előadása: Magyar birtokviszonyok és birtokrendezések, a múltban és jelenben.

8. Indítványok.

9. Zárszó.

Az előadások iránt érdeklődőket ezenel meghívja és szívesen látja. A debreceni osztályelnökség.

Gyémánt-menyegző.

A honvédszázados házassága.

Lélekemelő ünnepély.

Az égi jószágosság ritka kegyeltjei közül való az az ősz pár, amely tegnap ünnepelte házasságuk megkötésének hatvanadik évfordulóját. A gyémánt-menyegzőnek ünnepelt alakjai Borsovay József ny. 1848—49. honvéd százados

és neje Wagner Paula, akik példás egyetértéssel és Isten akaratában való rendületlen megnyugvással viselték az életet egymás oldalán hatvan hosszú éven át, dicsőségére a hitnek és emberi szeretetnek.

Az ünnepély tegnap d. e. 10 órakor kiterjedt rokonság és nagy számu tisztelgő közönség jelenlétében, a r. kath. templomban folyt le. A szertartás után a házaspárt Gróh Ferenc plébános megáldotta és megható beszédet intézett hozzájuk. Beszédének kiemelkedő része volt, hogy 30 évi működése alatt ez volt az első gyémánt-menyegzőt ülő pár, amelyet megáldott.

A köztisztelőben álló hitvespárt a nap folyamán igen sokan keresték fel üdvözlőükkkel és szerencsekívánatukkal. Az ünnepelt házaspárnak gyermekei dr. Borsovay Jenő, a fiatal ügyvédi gárda kedvelt tagja és Borsovay Bence, a dohánygyár tisztviselője.

UJDONSÁGOK.

* **A debreceni huszár önkéntesek nagy napja.** Nagy napja volt tegnap a Debrecenben szolgáló közös huszár önkénteseknek. Tegnap tették le az évről vizsgálatot a 7. Vilmos huszárezred laktanyájában. A vizsgálaton részt vettek, mint tanárok: Schönberger Vilmos huszár ezredes, Nedeczky, Chernel, Mayer és Ilovary vezérkari századosok, továbbá Dobay kapitány, Rutthay főhadnagy és Waldboth báró hadnagy. Tizenkét önkéntes vizsgázott, mindannyi a legszebb eredményt mutatta fel, sőt többet kitüntetés is ért. A vizsgázott önkéntesek közül örmesterek lettek: Kardos József (14. h. e.), Kenderessy Károly (12. h. e.), Balásy József (7. h. e.), Bartal Andor (14. h. e.), Darvas Pál (15. h. e.), Saxinger Géza (15. h. e.), Bizony Miklós (15. h. e.), Niedermayer József (12. h. e.), Balogh Károly (7. h. e.) és Veszter Béla (14. h. e.). Káplárok lettek: Bakos Mátyás (12. h. e.) és Markó Jenő (12. h. e.). A levizsgázott önkéntesek este a Hungara kávéházban jöttek össze, a nagy nap tiszteletére.

* **A debrecen-nagyvárad vasut.** Gerstner és Török, a debrecen-nagyvárad vasut építési engedményesei most ismét kérelemmel járultak Bihar megye törvényhatóságához, hogy a vasut céljaira 50,000 koronát szavazzon meg. Eddig 150,000 koronát szavazott meg a vármegye, azonban a miniszter nem hagyta jóvá; emez intézkedéssel egyidejűleg jelezte a miniszter, hogy kisebb hozzájárulási összeget nem fog kifogásolni. Ezért kérik most az engedményesek az 50,000 koronát.

* **Ujságíró-temetés.** Nagy részvét mellett temették el tegnap délután Petrasovich Géza hirlapíró, az „Alkotmány” főmunkatársát Budapesten, a Rókus-kórház halottas házából. A temetésen testületileg vettek részt: az „Alkotmány” szerkesztősége, a néppárt. A magyar sajtó érdemes munkása csak 37 éves volt; 19 éves özvegye és két csecsemő lánykaja iratja, akik iránt általános a részvét.

* **A pénzügyi tisztviselők versenykuglizása.** A pénzügyi tisztviselők kuglizója jövő hó 3., 4. és 5-én, a kuglizó helyiségében versenykuglizást rendez.

* **Leesett a fáról.** Lóki Imre tizenhárom éves halápi tehenész, tegnap egy fáról leesett és oly szerencsétlenül, hogy mindkét karja eltört. Beszállították a kózkórházba.

* **Kitüntetett ujságíró.** A fővárosi sajtó régi, érdemes munkását, Márkus Miksát, a „Magyar Hirlap” szerkesztőtulajdonosát szép kitüntetés érte: a király a kormányelnök előterjesztésére udvari tanácsossá nevezte ki. A kitüntetett lapszerkesztőt a közélet számos kitünősége üdvözölte ez alkalomból, tisztelői pedig lakomát rendeznek tiszteletére.

* **Az öngyilkos szakácsnő állapota.** Tegnap számunkban részletesen megírtuk, hogy Rákosi Juliska, a debreceni kózkórház főzőnője öngyilkossági szándékból tizennégy gramm morfiumot, hat gramm ópiumot és — mint később bevallotta, ostyában zsiros szódát vett be. Az életunt főzőnőnek, kinek öngyilkossági kísérlete mély részvétet keltett a kórházban, valószínűleg beteljesedik az élettől való megmenekülési vágya, amennyiben a tegnapi napon állapota erősen rosra fordult. Maga Ujfalussy József dr., a kórház igazgató főorvosa gyógykezeli, ki azonban tegnap este már letett a reményről, hogy Rákosi Juliska életét megmentheti. Tegnap a beteg ágyához érkezett az öngyilkos édesanyja. A rendőrség, illetőleg Szóts Lajos rendőrbiztos kihallgatta tegnap délelőtt Rákosi Juliskát, ki a rendőrbiztosnak szerelmét hozta fel öngyilkossága okául.

* **Halálozás.** Szomorodott szívvel tudjuk Füredi Róza, életének 12-ik évében, 11 havi súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Temetése folyó hó 25-én délután 3 órakor lesz Csokonai utca 7. sz. házunktól. Mely végtisztességtételre rokainkat, jó barátainkat tisztelettel meghívjuk. A gyászoló család.

* **Szerencsétlenség az utcán.** Bököny községben tegnap súlyos szerencsétlenség történt. Salamon József ötvenhárom éves cipészt egy szekér elütötte és keresztül gázolt rajta. Az elütött cipész súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett. A debreceni kózkórházban ápolják.

* **A honvéd csapatkórház élelmezése.** A debreceni honvéd csapatkórház vendéglőszerű élelmezésének az 1909. évi január hó 1-től 1909. esetleg 1911. évi december hó 31-ig terjedő időre leendő biztosítása céljából Debrecenben október hó 23-án délelőtt 10 órakor, a m. kir. debreceni honvéd csapatkórházban, kizárólag írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalást fog tartani. A feltételek a m. kir. debreceni 3. honvéd gyalogezred parancsnokságánál és az érdekelteknél a m. kir. debreceni honvéd csapatkórház parancsnokságánál megtekinthetők.

* **Antalfy József könyvkereskedésében egy ügyes fiu tanulónak fólvétetik.**

Kiválóságukról ismert, killitásokon is első díjakkal jutalmazott elsőkézből, feltétlen jótállással árusítjuk.

**borsajtóinkat Péterfia-utca 73. sz. alatti rak-
tárunkon „Debreczeni vasöntőde és Géplakatosság”.**

* **A honvédek kenyere.** A m. kir. honvédség pályázatot hirdet a jövő évi kenyerszállításra. A pályázati feltételek az ezredparancsnokságnál megtekinthetők.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Gacsárdi Ilona ref. 11 hónapos, Som András ref. 2 éves, Szabó Sándorné ref. 41 éves, Püredi Róza ref. 11 éves, Kiss Lajosné ref. 30 éves, Vilner Ede r. kath. 5 napos.

* **Az adófizető közönség figyelmébe.** Az 1908. évi III. oszt. kereseti adókiszámítási javaslatok lajstroma elkészülvén, a városi adóügyi osztály kivetői helyiségében f. évi szept. 24., október 3-ig terjedő 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről érdekeltek azzal értesítettek, hogy a lajstromokat a fentírt időben a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik. Debrecen, 1908. szeptember 23-án. A városi adóügyi osztály.

* **Az ipari és kereskedelmi árusítás vásárnapokon.** A kereskedelmi miniszter a belügyi és a földmivelésügyi miniszterekkel egyetértéssel rendeletet bocsátott ki, mely szerint az a korábbi rendelet, hogy az országos vásárok napján az ipari és kereskedelmi árusítás nemcsak a vásártéren, hanem a vásártartó város, illetve község egész területén az egész vásárnapon végezhető, Budapest székesfőváros területére nézve odamódosítja, hogy az ipari és kereskedelmi árusítás országos vásárok napján az egész vásárnapon át csak a vásártéren végezhető, míg az üzletekből való ipari és kereskedelmi árusítás tekintetében vásári vásárnapokon az egyéb vásárnapokra nézve érvényes korlátozó rendelkezések alkalmazandók. Budapest székesfőváros területén a karácsony ünnepét megelőző vásárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető.

* **Az izr. hitközségnek és egyleteknek,** továbbá a Bankégyesületnek, a Mezőgazdasági Banknak és mindazoknak, kik felelhetetlen jó férjem, Reich Herman elhunytá alkalmával részvétükkel és a temetésén való szíves megjelenésükkel a megboldogultat és engem megtisztelték, hálás köszönetet mond a bánatos özvegy.

* **Puritas szappan,** felséges fehér-róza illatu, fehér színű, bőrfinomító, lanolinál készült remek szappan, méltó párja a már jól ismert pármái ibolya szappannak. 1 drb. 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kötő gyermek szappan 1 drb. 40 fillér, 3 drb. 1 kor. Mindkét szappant készíti Szabó Béla pipere-szappan-gyáros, Miskolcon. Főraktár Debrecenben, Jósá és Jóna drugériájában.

* **Puha és kemény nyulször kalapok,** melyeknek rendes ára 10 korona, 5 koronáért kaphatók a Rózsa-féle volt Nyak-kendő király helyiségben, a főposta mellett.

* **Debreceni Zander gyógyintézet** Piac-utca 59. Telefon 389. Teljes fizikális gyógyberendezés. Főbb javak: Idült gyomorbelátó, székrekedés, elhízás, köszvény, csúz. idegszák (ischias stb.). Csonttörések és egyéb sérülések után visszamaradt mozgászavarok. Erelmeszesedés, szív-bajok, bronchialis asthma, neurasthenia, bennulások. Gyenge testalkatu gyermekek fejlesztése. (Zander módszerével.) Gerincgörcs-bülések. Forró légfürdők. Villamozás. Az órák beosztása: Férfiak d. e. 12-1-ig és d. u. 6-7-ig. Nők d. e. 11-12-ig és d. u. 5-6-ig. Gyermekek d. u. 4-6-ig látogathatják. Dr. Szász Adolf orvos.

TÁVIRATOK.

Az uralkodó Gödöllőn.

Budapest, szept. 24. A király magyarországi tartózkodásának programját ma megváltoztatta, a mennyiben csak a spanyol király látogatása után jön Gödöllőre.

Jön a spanyol király.

Budapest, szept. 24. A budai várpalotában erősen készülnek Alfonz spanyol király fogadtatására, aki 30-án érkezik. A fogadtatásra a fővárosba jönnek: Beck báró osztrák miniszterelnök és Aehrenthal báró külügyminiszter is, akinek a várban rendeztek be külön lakosztályt.

Wekerle bolgár rendje.

Budapest, szept. 24. A bolgár fejedelem Wekerlének a legmagasabb rendjelet, a Sándor I. osztályát a csillagokkal adományozta. Ugyanazt kapta Aehrenthal báró külügyminiszter is.

Tisza István alapítványa.

Pápa, szept. 24. A fővárosi lapok tévesen közölték, hogy Tisza István főgondnok négyezer koronás alapítványt tett a pápai tanítóképző intézet javára, mert negyvenezer koronás alapítványt tett.

Védekezés a kolera ellen.

Budapest, szept. 24. A főváros ma messzemenő intézkedéseket tett arra az eshetőségre, ha a kolera Magyarországra is betörne. A védekezés rendkívül sok pénzbe kerül, de a főváros készen akar lenni minden eshetőségre. A fővárost a kormány anyagilag támogatja, hogy a kolera beütése esetén a védekezés a lehető legtökéletesebb legyen.

Beck báró a királynál.

Budapest, szept. 24. Beck Wladimir báró osztrák miniszterelnököt ma délelőtt másfél óras kihallgatáson fogadta a király. Beck délután tanácskozott Wekerlével és este visszautazott Bécsbe. Vele utazott Aehrenthal báró külügyminiszter is.

Ferdinánd fejedelem utazása.

Budapest, szeptember 24. Ferdinánd bolgár fejedelem ma délután utazott Szombathelyre, ahol a nevét viselő ezred felett szemlélt tart. A fejedelem rendkívül szívesen bucsuzott el József főhercegtől, aki a pályaudvarra kikísérte. Eleonora fejedelemasszony ma Bécsbe utazott. A fejedelmi pár szombaton indul haza, Szófiába.

Terjed a kolera.

Szentpétervár, szept. 24. A némes ifjak katonai intézetében számos kolera eset ütött ki. Kiderült, hogy a bajt romlott gyümölcs élvezete okozta. Megvizsgálták a vízvezetési vizet és a bakteorológiai vizsgálat megállapította, hogy a víz fertőzött, mert minden liter vízben találtak kolera bacillust. Több orvos az egyik templomban előadást akart tartani a koleráról, de a nép oly dühösen fordult ellenük, hogy az orvosoknak el kellett menekülniök. A kolera, mely eleinte az alsóbb néposztályokból szedte áldozatait, most már a jobb osztályhoz tartozók közt is erősen terjed.

Berlin, szept. 24. Pétervárról táviratozzák: A katonai iskolában fellépett tömeges megbetegedéseket kolerában, az orvosok a tulságosan sok gyümölcsévésben keresik. Ez volt az oka annak, hogy a fertőzés az iskola internátusában oly termékeny talajra akadt. A pétervári vízvezeték vize teljesen meg van fertőzve. Amikor a vízvezeték vizét különböző csapokból és különböző helyeken vett próbákkal megvizsgálták, öt esetben tizenkettő közül a vízvezetési vízben kolera bacillusokat találtak.

Harminc évi fegyház.

Newyork, szept. 24. Az esküdtbírósa Eberhard Gusztávot, aki Bécsből Amerikába csalta a nagynénjét és ott megölte és kirabolta, 30 évi fegyházra ítélte.

Leégett falu.

Zólyom, szept. 24. Tajó nevű tót falu ma leégett. Csupán a templomot sikerült megmenteni.

Botrány a cseh tartománygyűlésen.

Prága, szept. 24. A cseh tartománygyűlésen ma óriási botrányt rendeztek a németek, amely majdnem verekedéssé fajult. Lobkowitz herceg elnökölt a tartománygyűlésen és miután nem tudta bemutatni a múlt ülés jegyzőkönyvét, a németek óriási lármát csaptak és kijelentették, hogy a tárgyalást lehetlenné teszik. Az elnök kétszer is felfüggesztette az ülést. Mikor harmadszor is megnyitotta, Kasper képviselő jelentést akart tenni a múlt ülésről, de a jegyzetét kikapták kezéből és összetépték. Már-már verekedéssé fajult a botrány, mikor az elnök az ülést elnapolta.

Az oláh király halálán van.

Bukarest, szept. 24. Károly román király állapota egyre rosszabbodik. A beteg gyomornyílásában veszedelmes daganat van, mely egyre nehezebbé teszi a táplálkozást. Az orvosok lemondtak róla.

Az örült kapitány.

Bukarest, szept. 24. A mihali-bravuli botrány hőst, Jesann kapitányt az orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy közveszélyes örült. Azt a három katonát, akik a postásokat legjobban kirozták, bebörtönözték.

Kossuth és a választójog.

Budapest, szept. 24. A politikai köröket még mindig a választójog kérdése foglalkoztatja, amely a parlamenti munka homlokterében áll. A választójog feltétlenül plurális lesz és minden nagyobb ellenzés nélkül keresztül is fog menni. Csupán a nemzetiségi fogak hevesebb ellenállást kifejteni, de őket hamarosan le fogják törni a 8 órai ülésekkel. A plurális választójog ellenzői még százan sem lesznek. A legjobb esetben is 3-4 hétig

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szinszappana

huzhatják a vitát. A javaslatot gróf Andrássy Gyula október végén fogja a Ház elé terjeszteni. Kossuth Ferenc ma a 48-as párt vezérkarát hívta magához és bizalmasan ösmertette velük a javaslat alapelveit és a statisztikai adatokat. Kossuth csoportonként hívja magához a párt tagjait, hogy egyenként győzze meg őket a pluralitás szükségességéről. A puhítás már is eredményes; azal korteskednek ugyanis, hogy a pluralitás csak átmeneti jellegű.

Roosevelt fia, kereskedő.

Newyork, szept. 24. Roosevelt elnök legidősebb fia kereskedelmi alkalmazást vállalt. Egyelőre titokban tartják a cég nevét.

Eulenburg herceg szabad.

Berlin, szept. 24. A törvényszék ma hirtelen beszűntette Eulenburg herceg ellen a vizsgálatot. A herceget betegszállító automobilon szállították a liebenbergi kastélyba.

Osztályorszájáték.

Budapest, szept. 24. Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 10,000 koronát nyertek: 3456 28355. 5000 koronát nyertek: 16827 29692 65172 73269 122511. 2000 koronát nyertek: 3148 6079 6886 8566 12807 13473 15693 17238 33527 38006 48216 56245 56364 57656 60368 62038 67443 68868 72518 79892 79945 82030 86434 86850 88331 88691 90321 92624 94317 94545 103322 104898 106657 113171 121731 123732. 1000 koronát nyertek: 2082 3241 5095 7693 7810 19418 11180 13115 1609 18267 19151 21125 21777 22948 22961 24425 25727 32370 36243 40197 40877 41872 47610 52023 53697 54626 54692 61516 61704 62212 63591 63876 65446 69197 69525 70636 71316 72243 72929 73474 73874 76176 77482 78631 79620 81280 84905 89379 95127 98970 99336 10492 111198 114270 114598 114775 114842 117378. 500 koronát nyertek: 3108 8540 8646 9017 9558 10264 11891 12543 14127 14458 26434 27030 29297 29845 30015 30079 31156 31822 32982 32952 34256 39904 42229 42757 43328 48488 48613 49229 50005 52505 54848 55312 56314 58987 59927 60983 63178 63861 64802 65272 69253 80814 84333 87959 93563 94932 96011 97945 102837 106813 108081 109835 112733 114904 117254 118942 119651 120545 122708. A többi kihúzott számok kétszáz koronát nyertek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj cseléd.** A debreceni királyi törvényszék Bujdosó Róza Gizella püspök-ladányi cselédleányt lopásért három havi fogházra ítélte. A leány Papp Miklós községi jegyzőtől, kinél szolgált, negyven korona értékű ékszert lopott. Bujdosó Róza a tárgyaláson tagadta a lopást s az ítélet ellen felelkezett.

§ **Gondatlan anya.** Erdős Zsuzsanna hajdusoboszlói asszony kis fia június 17-én kávé helyett marólugot ivott. A szerencsétlenséget édes anyja csakhamar észrevette és így sikerült a kis gyermek életét megmenteni, habár nyolc napon túl gyógyult fel a marólag okozta égési sebeiből. A debreceni királyi törvényszék az anyát gondatlanságért tegnap jogerősen négy korona pénzbüntetésre ítélte.

§ **Verekedő községi bíró.** Alsó-józsán történt a múlt év november 25-én, hogy Tóth Imre hajduböszörményi lakos betört a Farkas-féle koresmába, ahol Kállai Sándor községi főbíró és két társa iddógált. Csakhamar szóváltásba elegyedtek, aminek az lett a következménye, hogy a hajduböszörményi idegent úgy elverte a községi bíró és két társa, hogy husz napon túl

gyógyuló sérülést szenvedett. Kállai Sándor községi főbíró hat heti, Szabó Mihály kisbíró négy heti és Rácz János földmivest pedig nyolc napi fogház büntetésre ítélte ezért a verekedésért a debreceni törvényszék. Az elítéltek megfélebbezték az ítéletet.

§ **Vér a bálban.** Pünkösöd másodnapján bál volt Monostorpályiban, melyen Bujdosó Dezső legényt három más legény, névszerint Munkácsi József, Kalmár Lajos és Dézsi Imre egy leány miatt úgy elverték, hogy több, mint husz napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A debreceni törvényszék ezért Munkácsi Józsefet és Kalmár Lajost négy-négy havi fogházra, Dézsi Imrét pedig hat havi börtönbüntetésre ítélte. Az utóbbi felebbezett.

Szökés a háremből. Egy hercegnő eltűnése.

Menekülését megírta.

Nagy feltűnést keltett annak idején Konstantinápolyban Chertz Aurondsoff hercegnő hirtelen eltűnése. Most egy angol folyóiratban megírja a hercegnő, miképpen sikerült menekülnie a háremélet rabságából. A hercegnő Samy hercegnek, a szultán egyik unokaöccsének volt a felesége s a szultán nővérével egy házában lakott.

Az ebédek s a kikocsizások voltak egyhangú életének egyetlen változatosságai. Családjában volt egy angol nevelőnő, aki korán felbresztette benne az európai kultúra iránt való hajlamot s mikor először eltakarta arcát fátyollal, ismerte meg borzongva azt a sorsot, mely reá vár.

Egyszer könnyelműen beszélt menekülési tervéről s ezért hónapokon át kellett vidám s meglegedett arccal elterelni őrizőinek gyanóját. Ahol csak tudott, ott csak pénzt és ékszereket gyűjtött és rejtett el.

Egyszer sikerült neki, néhány bizalmas embere társaságában a császári palota falain bejutnia. Elsőben templomban rejtőzött el, ahol a félelem és a felfedezés irtózatossá kintjait szenvedte végig: mindig azt látta szeméi előtt, hogy zsákba rakják s beledobják a Boszporusba. Egyszer majdnem elfogták, amikor cselédnek öltözve, személyesen adott fel telegrammot a császári palotára címezve.

Nagynehezen menekült, utlevelet szerzett s paraszttasszonynak öltözve a kikötőbe ment. Itt vette rémülettel észre, hogy cipőket váltani elfeledett s pici, francia topánjai éppen nem illenek a póriás öltözékhez. A kikötő rendőrkéme meg is állította, de a szép fiatal asszony annyira eltorzította az arcát és olyan széles gesztusokkal borult a kém nyakába, hogy ennek eloszlott a gyanuja.

Egy perccel később már a Niger nevű francia gőzös fedélzetén volt, utban a szabadság felé!

HIREK.

§ **Tűz a Vatikánban.** Rómából táviratozzák: Este a vatikáni szeminárium egyik halótermében, amely a Szent Mária téren, a Szent Péter-templom közelében van, tűz ütött ki, amelyet azonban hamar eloltottak. Ama hír következtében, hogy a vatikán helyiségében tűz ütött ki, a kíváncsiak óriási tömege vette körül a vatikánt.

§ **Romániában megkínzott magyar leány.** Betegen, félig agyonkínzva szállították Aradra Romániából egy magyar leányt, akinek az volt a végzete, hogy egy magyar gyűlölő családhoz került, a melynek tagjai az ártatlan és védtelen leányon töltötték ki bosszújukat. Bálint Lenke a neve a szerencsétlen leánynak. Romániában

volt csaknem fél esztendeig. Több családnál volt, legutoljára pedig magyargyűlölő emberek közé került, akik rettenetesen megkínzták. Nehéz munkát végeztek vele, majd ütni-verní kezdtek. Többször előfordult, hogy a szerencsétlen leányt gazdája családja összekötözte, rugdosta, valósággal félholtraverte. Egy humánus hivatalnok panaszt tett a román hatóságnál, amely hosszas eljárás után kiszabadította a család kezéből és aradra szállította. Tegnap érkezett meg ide; volt gazdája, az aradi orvos megvizsgálta és egy kovaszinci jobb családnak ápolásba adta. Az orvos konstatálta, hogy a leánynak belei a folytonos ütlegektől, rugdosásoktól nagyon megsérültek, állandóan vérzenek és állapotát olyan súlyossá teszik, hogy felgyógyulásaához nem sok a remény.

§ **Uj francia repülőgép.** Párisból jelentik nekünk telefonon: Több lap nagy dicsérrel említi a Malincot-féle repülőgép sikereit. Malincot, aki egyszerű munkásember, tegnap előtt szállt fel először új aeroplanjaival, melyen majdnem egy óra hosszáig maradt a levegőben és átlag 50 méternyi magasságban elrepült Issy, Malakoff és Menden felett. A feltalálót az eredményes léghajózás után sokan üdvözölték.

Áru- és értéktőzsde.

Szeptember 24.

Budapesti gabonátőzsde.

Szilárdau tartott áron elkelt (50 kilogrammonként) 30,000 mm. buza.

Rozs, tengeri, zab változatlan.

A határidő-üzlet.

A mai határidőüzlet barátságos hangulattal nyílt meg. A gabonamérek árai nyugodt irányzat mellett alig változtak.

A forgalom mérsékelt volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza október	1141	1140-1139
Buza ápr. 1909.	1169	1171-1170
Rozs októberre	931	932- 933
Zab ápril	970	971- 972
Zab októberre	802	803- 802
Zab április	842	843- 842
Teng. aug.	—	—
Tengeri május 1909	782	783- 782

Budapesti értéktőzsde.

Javult külföldi jegyzésekre szilárd volt az irányzat a mai előtőzsdén. A forgalomba került értékek árfolyamai élénk üzlet mellett emelkedtek. A két villamos vasut és a Leszámitoló bank részvény élénk kereslet mellett, a tegnapi zárlethez képest, 1-2, 3-4 koronával emelkedtek. A ma végbement ultimo prolongáció gyors, sima és változatlan elintézészt nyert.

A forgalom élénk volt.

A kis-macsi tejgazdaságban kapható házhoz szállítva.

Csemege-vaj,

1 1/2 1/4 kilós csomagokban — ár 4 kor. 2 kor. 1 kor.

Hab tejszín,

1 ltr. 0.5 0.2 literes palackokban — ár 2 kor. 1 kor. 50 fill.

Teljes tej,

2 és 1 literes palackokban ltr-ént 24 f. Megrendeléseket elfogad a gazdaság, (városi telefon 591) vagy Mayer Jenő csemege-üzlete.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós
festőiskolája

Plac utca 42. sz. a.

Hátul a
kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9-12-ig, d. u. 2-4-ig.

Egy ló után való
jó karban lévő

árúkiherdő-kocsi

megvételre kerestetik.

Czim a kiadóhivatalban.

1 kigr. PERGETETT MÉZ 1 kor. 20 fillér.

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz.

Donogán és Somossy
Menyasszonyi kelengye, szőnyeg-
áruháza.
Debrecen, Kistemplombazár.
Megérkeztek az
őszi idény ujdonságai
női ruhakelmék — flanellek
sejlymek — ruhadiszekben.
Óriási választék.

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya,
meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok,
IRODAI NYOMTATVÁNYOK,
csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a leg-
olcsóbb árakon készülnek a

Debreceni Ujság Nyomdájában
Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők,
Placz-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

Nagy Lajos

hirdetési irodájából Debrecen Csapó-u. 13.

Tudomásul a Kölcsey-utca 11. sz
ház után érdeklődőknek!

13 ezer 300 forintra a foglaló
felvétetik az irodában!

Magyar találmány! Magyar ipar!
66% Tüzelőanyag megtakarítás 66%
érhető el új és régieserép kályháknál a

RAPID

alkalmazásával. Bizottságilag kipróbálva
az összes európai és amerikai egyesült-
államokban szabadalmazva.

Több előismerő oklevél.

Nagyság szerint 30-36 koronáért kap-
ható és megrendelhető:

TÓTH GYULA
vaskereskedésében (Telefon 29) és a „RAPID”
gyorsfűtő vállalatnál (Telefon 647)

Moskovits József

uri szabó divatterme

Angol és hazai szövet
ujdonságok raktára

A legelegánsabb

uri ruha különlegesség

elsőrendű szabóműhelye
* Placz-utca 46. szám az udvarban. *

Ha pénzt

áldozza

nyomtatványra!!

ha célszerű, izléses

JÓ MUNKÁT
kiván, — hívja telefonon

106. számot,

azonnal jelentkezni fog

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája és papirkereskedése

Placz-utca 30. szám

Az őszi idényre

ujdonságaink

Női-ruhaszövetek,
Kosztüm kelmék,
Bársonyok és
Kabát plüssökben

megérkeztek

Bosznay J. és Társa

divat-áruházába

Debrecen, Kossuth-utca 5.

A bőr ápolása kötelesség az egészség
érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek)
édeségét, hamvaságát, rózsaszínen játszó
fehérségét. Megszünteti a kézvrösséget.
Az eldurvult, kirepedezett és szelkelyű arcot
vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s
puhává tesz! Póder alá is igen ajánlható!

Használata gyors és biztos! Egy üveg
Mint bőrtápláló szer páratlan! MOLLITERGIN
Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Ára 1 kor.

Készítő helye s főraktára

Urbánovits Jenő gyógyszerértára a „Mogyó”-hoz
DEBRECENBEN,

Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása
a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyom-
morgóros és gyomorhív, rögzült székrekedés, máj-
bántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb
női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtize-
dek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára
egy lepcsőjét eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyíttetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg Moll
A. védjegyét tünteti fel.
„A. MOLL” feliratu óno-
zattal van zárva. A Moll-
féle sós-borszesz nevéze-
tesen mint fájdalomcsill-
apító bedörzsölési szer
köszvény, csusz és meg-
hülés egyéb következmé-
nyeinek legismertesebb
népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll gyermek szappanja

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített
gyermek és hölgy szappan a bőr ókszerű ápolá-
sára gyermekek s felnőttek részére. Ára darabon-
ként 40 fill. Öt darab 1 kor 80 fill.
Minden darab gyermek-szappan „Moll A.” véd-
jegyével van ellátva.

Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mel-
letti teljesíthetők.

A raktárakban vannak határozottan Moll A. aláír-
sával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk. Ha a szükséges postabélyeg bekezdettik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJÁNLAT.

ISKOLAI időnyre ajánlok a női kézimunkákhoz tartozó összes anyagokat, mintakendőket, pamutok, horgoló cérnák a legolcsóbb árban szerkeszthetők meg: Füstös Dezső előnyomda és női kézi munka üzletében Piac u. 12 sz. 10018

TÉLIRE felkötözni való, szépfajta szőlő egy paszatuti, sasza és több különleges fajokban. Megrendelhető, Pálffy Gábor szőlőtelepén. Telefon szám 613. 1165

EGY felvidéki fűszer kereskedő segéd a magyar nyelv teljes elsajátítása véget, esetleg esélyesebb fizetéssel is állást keres. Az állás okt. 15. vagy nov. 1-én foglalandó el. Cim: Szklabinai szövetséget, üzletvezetőnek küldendő. Szklabinya posta Turócszentmárton 1183

EGY nagy darab pusztai föld Postakertben kerékeszettek, gyar helyiségnek kiadó, értekezhetni Rákóczy-u. 24. 19

HARISNYAKÓTÓ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

KIADÓ lakás 4 szoba alkov, minden hozzávalóval együtt és gázlusterék Databos-u. 5. Értekezhetni az emeleten. 38

DIÓSZEGI UT 7-ik kilométernél 17 köblös föld kiadó. Tanyába értekezhetni. 21

TANITÓK bármilyen iskolában vizsgázó magántanulókat biztos eredménnyel. Cim a kiadóban. 15

KERESLET.

DIVATOS női és leány berliner kabátok, spencerek, mellények, gyermek plüsch kabátok, plüsch és berliner fejkötők és sapkák, keztyűk és lábszárvédők a legolcsóbban beszerezhetők Márton Gyula divat és rövidáru üzletében Piac-u. 9. sz. Bika szálloda mellett. Ujhaisnyák kötése és fejelése elfogadjatik. 9746

VANULÓ félévetit Balogh M. J. fűszer és vegyes üzletébe. Debrecen, Hatvan-u. 15. 17

EGY jó családból való fiu tanulónak felvétetik Félégyházy János fűszer üzletében. Piac-és Miklós-utca sarok. 10051

EGY asztalos segéd, ki a politurozáshoz is ért, valamint két ügyes gyári munkás állandó alkalmazást nyerhet Blattner Kálmán tükör-áruttelepén Vörösmarti-u. 6. sz. 1247

UTAZÓ úgynökök, óvadékképes pénzbeszedők feltétlenül megbízható egyének varrógépezletben azonnali belépésre kerestelnek. Cim a kiadóban.

VARROGÉP-üzletben varrás, himzés és eladásban teljesen jártas kisasszonyt azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóban. 45

TANULÓ leányok fehérmű varrásra felvétetnek Csapó utca 53. 9876

EGY jobb minőségű jókarban lévő használt zongora megvételre kerestetik. Katz Jakab Arany János utca. 49

ELADÁS.

A HATVAN utcai szőlőskert I. járás 8. sz. télen-nyáron lakható villával szabadkézből olcsó áron eladó. Bévétet Bosznay J. és Társa cégnél Kossuth-u. 5. sz. 1253

ELADO kisebb gázkályha, fehér cserépkályha, kabinet, szobagőzfürdő, kutszivattyu, elegáns fésülködő tükör, márvány asztalon, Kossuth-utca 45. 34

BERNÁTHEGYI kutya remek példány eladó Arany János utca 23. 37

KERÉKPÁR csinos, erős, jókarban lévő eladó. Szent-Anna utca 38. sz. 1244

COOSKA fedél cserép jutányosan eladó. Simonffy-utca 29. 32

ELADO HAZ Bundi utca 12. szám. 9695
CSINOS ház a Kossuth utcai templom szomszédságában Fazekas Mihály utca 5. szám. eladó. 29

BOCSKAY-kertben Just Géza szőlője eladó. Értekezhetni a helyszínen. 1168

KERÉKGYÁRTÓNAK alkalmas száraz, válogatott akácfa, továbbá érmelléki és telepi bor, korcsma berendezés, székek, asztalok, lócák, üvegek, lámpák, eladó. Pócsy Csonka-u. 44. 25

HOMOKKERT I. járás 67. sz. ház, áthelyezés miatt azonnal eladó, 44

**Legjobb órák,
legszebb ékszerek**
szőlő árban jótállással

Kurián Gyula műórárs
Debrecen, Piac-utca 42. szám.

**Borsajtók
Boronyomózsákok**
szőlőzuzók
faputtonok

raktára
Sesztina Lajos
v. születésben. Piac utca 29.

Téli eltartásra felkötöni való, kiváló minőségű **csemege-szőlő**

PASSATUTTY
és
SCHASELAS

vegyesen: kilója 22 kr.

Muscat, Passatutty.
és különféle teelős exquisit fajok
kilója 24 krajcár.
5 klg. kosarakban vasuton szállítva
Megrendelhető:
Wobusitzky Géza,
Monostor - Pályi szőlőtelepén.
Posta, vasut és táviró állomás:
Monostor-Pályi (Biharmegye.)

Ajánlom kitünően
* szerkesztett *

**láncos
kutamat**

teljesen zárt,
fagymentes, nagy munkát végez.
Ugyszintén ajánlom szabadalmazott
kézidaráló gépem
darál óránként 25 liter terményt.
Megrendelhető: Bajzáth Ignácnál Székelyhídon.

Az építető és építő közönség figyelmébe!

A karcagi vasuti állomás mellett, a legmodernebb gépekkel berendezett

géptégla és cserépgyár

az elismert karcagi legtisztább anyagból gyártott kitünő minőségű cserépei; az összes debreceni fakeskedésekben kaphatók, hol mindenkor 36 koronáért ezrenként, bármilyen mennyiségben is beszerezhetők.

!! Egyéves önkéntes urak figyelmébe !!

Van szerencsém a leendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam bármely fegyvernemhez tartozó urak részére a legjobb s legelegánsabb kivitelben és igen jutányos árban készülnék

EGYENRUHÁK.

Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségéért felelősséget vállalok
Ugyancsak kitünő lovagló (britses) nadrágokat valódi angol szabás szerint készítek. — Ugyszintén polgári öltönyöket valamint diszmagyar öltönyöket a legelegánsabb kivitelben készítek.

Kiváló tisztelettel
KISZEL SÁNDOR katonai- és polgári szabó. Elsőrendű katonai felszerelési cikkek raktára. Debrecen, Kossuth utca 19. a színházzal szemben.